

Művészet történelem

2015. november 9. 14:34

December 7. én Művészet történelem doka
Korszakok és Egyiptom és Mezopotámia
Görögországból 4 korszak.

4 korszak.

1. Geometrikus
2. Archaius
3. Klasszikus
4. Hellenisztikus

Festészet és szobrászat

A görög képzőművészet korszakai:

1. A homéroszi kor (i. e. 2. évezred végétől i. e. 8. sz. végéig)

A mükénéi művészet elhalása, a dór vándorlás pusztításai jellemzik. Földműveléssel, állattenyésztéssel, kézműparral foglalkoztak, élénk kereskedelmet folytattak. Ekkor alakult ki a görög kultúra alapja, valamint a mitológia és a mondák rendszere, az ógörög nyelv és az írás.

1. Archaius kor (i. e. 7-6. sz.)

Létrejön a rabszolgatartó társadalom, majd a türanisz (a zsarnokok rendszere). Gyarmatosítás, Athén, Spárta és a többi városállam (polisz) fejlődése következik be.

1. A klasszikus kor

A perzsa háborúk után létrejön a peloponészoszi szövetségben, amelyben a demokratikus Athén játszik szerepet. Peloponészoszi háború (i. e. 431-404).

1. A hellenizmus kora (i. e. 323-146)

A háborúban meggyengült görög városállamokat a makedónok foglalják el. Nagy Sándor vezetésével a királyság megszerzi Kis-Ázsiát, Egyiptomot és a perzsa birodalmat. Nagy Sándor halála után a birodalma felbomlott, az utódállamok a hellenisztikus királyságok. A görög kultúra elterjesztésében jelentős szerepük van.

A görög vallást sokistenhit jellemzi. Az istenek megtestesítették a természeti erőket. Emberekhez hasonlóak, de tökéletesebbek, halhatatlanok. Kultuszhelyei: Delfoi, a jóslás és művészetek istenének, Appolónak a szentélye.

Építészet

Elsősorban a vallás határozta meg. Templomokat és színházakat építettek. A városi élet központja a piactér, az agora volt. Sír és győzelmi emlékművekkel örökítették meg a híres embereket. A városállam tervezett volt, fejlett úthálózattal rendelkezett, csatornázták, városfalak védték.

A templomban őrizték az istenszobrokat téglalap alakú cellában. Az épületet körbefutó lépcsős

talapzatra építették. Az áldozatokat az oltáron mutatták be, amely a templom előtt állt. Oszlopsorral övezték, a homlokzati oszlopok száma rendszerint páros, míg az oldalsóké eggyel több a homlokzati oszlopok kétszeresénél. A görög templom legtöbbször magaslatra épült. A görög épületek díszje a timpanon volt, domborművekkel díszítve.

Dór oszloprend: A dór oszloprend a legegyszerűbb. A férfitest arányai szerint készült. Zömök oszlopfeje sima négyszögletes fejlemezéből és ezt alátámasztó részből áll. Törzsét vájlatok barázdálják végig, lábazata nincs. Nyaktagozat, majd párnatag alkotja, felette négyzetes lemez található. A gerendavégeket szobrászati díszítéssel látták el. Ilyen épület a Parthenon, vagy a korinthuszi Apolló-templom.

Ión oszloprend: A karcsúbb, finomabb részletekkel bíró ión oszloprend a női test arányai szerint épül fel, lábazata van. Az oszlopfejezetét kettős csigavonal díszíti (kettős voluta). Törzsükön sűrűn találjuk a kanaleturákat. Az egyes tagozatok sokszor levél- vagy gyöngysorokkal stb. gazdagon díszítettek.

Korinthuszi oszloprend: A korinthuszi oszloprend leginkább az oszlopfőben, azonkívül nyúlánkabb arányaiban tér el a jöntől. Fejét 2 sor akantuszlevél díszíti, melyből, mint indák, volutaalakú díszítmények nőnek ki. A párkányzat különféle ornamentekkel rendkívül gazdagon van díszítve.

Az akropolisz

Az athéni Akropolisz Görögországban található, az ókorból származó épületegyüttes. Leghíresebb épületei közé tartozik a klasszikus kor legnagyobb temploma, a Parthenon, melyben Athéné aranyból, és elefántcsontból készült szobrát őrizték. A Parthenon megőrizte a hagyományokat: a háromlépcsős alapot, a barázdált oszlopokat és a methopoékkal díszített fríz és a tetőt.

Színházak

Az ókori görög színház félköríves, lépcsős nézőtérből, kör alaprajzú játéktérből (orchestra) és alacsony raktárból áll. A lépcsős görög színház elhelyezésére minden esetben a természetben kerestek megfelelő helyet: a félköríves nézőtér így a dombok oldalába simul.

Több színházépület is fennmaradt, közülük a leghíresebb az athéni Dionüszosz színház és az epidauroszi színház.

Szobrászat

A szép a jóval találkozik, az erkölcsi értéket fontosnak tartják. Antropomorfizmus, ember alakú ábrázolás jellemzi. Ezt testesítik meg a homéroszi kor primitív bálványai az idolk. Témája a ruhátlan emberi test.

Geometrikus kor: A figurák aránytalanul hosszú nyakúak és kezűek, törzsük túl széles. Színesre festették őket, így vidámnak hatottak.

Archaikus kor: Sematikus minták és az arc merev mosolya jellemző (archaikus mosoly). A görög szobrászat két szobortípust alkotott. A kurosz, azaz a ruhátlan ifjút és a korét, a lányt.

Klasszikus kor: Az emberi test harmonikus arányait keresték. A szobor a görög templom alkotórésze. Mérséklet, derű, arány és egyensúlyérzet jellemzi. Az ember a mérték.

A görögök fejlett testkultúrával rendelkeztek, kedvelték az atlétikát. Az olimpiai játékok győztesének testfelépítése szolgált mintául a férfialakok mintázásakor. A test súlya az egyik lábra nehezedik. Nekik sikerült az emberi testet lendületes mozgás közben ábrázolni. Polükleitosz, Praxitelesz és Pheidiasz szobrai tökéletes emberábrázolást mutatnak. Mürón legismertebb műve a Diszkoszvető, a művész egy férfi aktját mintázza meg, a diszkosz elvetését megelőző pillanatban. Ugyancsak híres alkotás Polükleitosz Dárdavívője.

Hellenizmus időszaka: A szenvedélyes mozgás, az érzelmek fokozott ábrázolása és a drámaiság jellemzi. Az i. e. 2. században keletkezett a Laokoön-szoborcsoport, az ókor legmonumentálisabb szobra.

Domborművek: A frízeken, metopékon, síremlékeken alkalmazták a domborműveket. Stílusuk a klasszikus kor kiegyensúlyozottságától a hellenizmus dinamizmusáig él. Jellemzőjük, hogy a fejek egy magasságban helyezkednek el (izokefalia).

Festészet

Geometrikus kor: A görög festészet fennmaradt alkotásai közül a festett vázák a legfontosabbak. A vázaképek a görög mitológia, élet jellemző jeleneteit ábrázolják. A görög vázafestészetben jelentős az ornamentika. A körbefutó vízszintes vonalközt kizárólag mértani díszítés tölti ki. Témái harci jelenetek, mulatozás, tánc, szertartás. A színek a tárgyak ismertetőjelévé válnak. Az i. e. 8. századtól kezdve a váza mintázatában megjelennek az ember-, és állatfigurák.

Archaikus kor: Görögországban a művészet szorosan összefüggött a vallással és a mitológiával. Az alakokat a vörös alapra feketével festették, a vonalakat pedig éles szerszámmal vészték a váza falába.

Klasszikus kor: A klasszikus korban fekete alapra festettek vörös festékekkel. A vörösalakos vázákra ecsettel rajzoltak, így a mű élethűbb lett. A mitológiai motívumok dinamikusabbak és szabadabbak, a csata- és táncjelenetek a csészék alsó szélén sorakoznak fel, szalagot képezve. Pheidiasz korának festészetéről a fehér alapú lékhüszök nyújtanak némi fogalmat. Főképp halotti áldozatokat és túlvilági jeleneteket is ábrázolnak.